

УДК 371.11

**РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

*Добрянська О. М.,
завідувач навчально-методичної лабораторії природничо-математичних
дисциплінафедри природничо-математичної освіти
КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» ДОР*

Питання розвитку та впровадження в Україні європейських стандартів у сфері державного управління середньою освітою є актуальним для сучасних трансформаційних перетворень, що мають місце в українській державі. З огляду на новітні перетворення органів державної влади в Україні, згідно з європейськими стандартами, постає проблема впровадження нового, демократичного підходу для задоволення потреб держави та громадськості в контексті регулювання державної освітньої політики. Врахування сучасного світового досвіду, осмислення власних традицій для українського суспільства буде безцінним [2].

Проблеми інноваційного менеджменту в освіті упродовж усього цивілізованого історичного розвитку людства були актуальними. Особливо суттєвого і змістового статусу вони набули в другій половині ХХ ст. Початок нинішнього століття час історичних підсумків і народження нових ідей. На зламі століть осмислюються знання, досвід, формується нове розуміння сенсу життя, створюється якісно нова модель суспільства. Це період активного розвитку й оновлення соціально економічної, суспільно політичної сфер життя, вироблення і впровадження нових технологій. Безперечно, на перший план виступає освіта як процес і результат засвоєння знань, розвитку, формування життєвої компетенції. Впровадження

інновацій в освіту є і потребою, і вимогою, і завданням, і об'єктивною реальністю. Держава відчуває нагальну потребу в освічених спеціалістах з високим рівнем культури, мобільності, творчості, адаптивності до соціально економічних змін, а також необхідність запроваджувати нові знання, використовувати сучасні способи передачі інформації та застосовувати інноваційні освітні технології [4].

На особливу увагу заслуговує міжнародна освітня стратегія. Вчитися треба: по-перше, для того, щоб знати; по-друге, щоб діяти; по-третє, щоб співпрацювати з іншими; по-четверте, щоб жити. «Людський капітал» є потужним джерелом економічного зростання.

Нарощування людського капіталу – це передусім зростання освітнього рівня, збагачення працівників знаннями, інтелектуалізація праці. Причому це не просто збільшення кількості людей з вищою освітою, воно супроводжується глибокими структурними змінами, які, у свою чергу, визначають структурні зрушення в економіці [7, с. 18].

Компетентність – це інтегративна характеристика особи, що відображає готовність і здатність людини мобілізувати набуті знання, вміння, досвід і способи діяльності та поведінки для ефективного вирішення завдань, які виникають перед нею в процесі діяльності. Компетентність означає стійку здатність до діяльності зі знанням справи, що включає: глибоке розуміння суті виконуваних задач і проблем, що розв'язуються; знання досвіду, що наявний у даній галузі, активне володіння його кращими досягненнями; вміння вибирати засоби і способи дії, адекватні конкретним обставинам; почуття відповідальності за досягнуті результати; здатність учитися на помилках і вносити корективи в процесі досягнення цілей [1].

Компетентнісний підхід у навчанні пов'язаний з особистісноорієнтованим і діючим підходом до освіти, оскільки торкається особистості студента та може бути реалізований і перевірений лише в

процесі виконання конкретним студентом визначеного комплексу дій. Слід зосередити увагу на використанні компетентнісного підходу до навчання дорослих, це можливе при здобутті другої вищої освіти (перепідготовки), навчанні у магістратурі, підвищенні кваліфікації, стажуванні [6].

В. Мельник зазначає, що теоретичне усвідомлення терміну „компетентність” дає можливість зробити такі висновки у сфері управлінської підготовки керівника ЗНЗ: 1. Компетентність керівника ЗНЗ передбачає постійне оновлення професійних знань, умінь і навичок у процесі підвищення кваліфікації та практичної діяльності, оволодіння новою інформацією для успішного застосування в конкретних умовах, тобто володіння оперативними і мобільними знаннями. 2. Компетентність керівника ЗНЗ – це не лише володіння знаннями, але потенційна готовність вирішувати завдання зі знанням справи. Компетентний керівник має не лише знати сутність проблеми, але й вміти вирішувати її на практиці, застосовуючи при цьому той чи інший метод, що найбільш придатний за даних умов та у даний час, тобто є адекватним. Тому другою важливою якісною ознакою компетентності є гнучкість діяльності, що забезпечує її адекватність до існуючих реалій та очікуваних результатів. 3. Компетентного керівника ЗНЗ виділяє здібність серед розмаїття можливих рішень обирати найбільш оптимальне, аргументовано відхиляти сумнівні, ефектні, але не ефективні рішення, що забезпечується розвиненим критичним мисленням особистості керівника [3].

На думку Л.Покроєвої, сучасний керівник навчального закладу повинен бути конкурентоспроможним. Процес оновлення сучасного загальноосвітнього навчального закладу стає можливим за умов забезпечення високого рівня професійної компетентності керівника навчального закладу, оволодіння ним новим управлінським мисленням за рахунок цілеспрямованої підготовки до управлінської діяльності,

безперервного підвищення професійної кваліфікації та самоосвіти, що призведе до набуття необхідних управлінських компетентностей [5].

Література:

1. Василенко Л. В. Професійна компетентність керівника школи / Л. В. Василенко, І. В. Гришина. – Х.: Вид. група «Основа», 2006. – 208 с.

2. Красівський О. Я. Правові засади реформування державного управління середньою освітою в українському суспільстві [Електронний ресурс] / О. Я. Красівський, С. І. Книшук // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2016. № 4. — Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=961>

3. Мельник В. К. Теоретичні засади формування фахової компетентності керівника загальноосвітнього навчального закладу в системі післядипломної педагогічної освіти / В. К. Мельник // Післядипломна освіта в Україні. – 2007. – № 1. – С.85-88.

4. Найдьонов І. Головні важелі в управлінні якістю освіти [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://personal.in.ua/article.php?ida=636>

5. Покроєва Л. Д., Кравченко Г. Ю. Моделювання процесу професійного зростання керівників загальноосвітніх навчальних закладів у системі післядипломної педагогічної освіти [Електронний ресурс] — Режим доступу: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/Narodna_osvita/vupysku/17/statti/pokroeva.htm

6. Рожнова Т. Є. Значення компетентнісного підходу для здійснення підготовки керівників навчальних закладів [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/19858/1/.pdf>

7. Чухно А. Нова економічна політика / А. Чухно // Економіка України. – 2005. – № 7. – С. 18.